

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради PhD 13639
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії – Хоміцький Назарій Юрійович, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2022 році КНУ імені Тараса Шевченка, отримав диплом магістра за спеціальністю «Психологія» та здобув кваліфікацію магістра психології, аспірант кафедри української мови та славістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, виконав акредитовану освітньо-наукову програму Філологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена рішенням Вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, від 01 травня 2026 року № 151, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Вільчинська Тетяна Пилипівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач української мови та славістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Рецензентів

Вербовецька Оксана Степанівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та славістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Свистун Ніна Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та славістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Офіційних опонентів

Костусяк Наталія Миколаївна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Піддубна Наталія Віталіївна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови імені проф. Л. А. Лисиченко Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

на засіданні «19» червня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки Назарієві ХОМІЦЬКОМУ на підставі публічного захисту дисертації «Лінгвостилістична організація воєнної прози Олександра Вільчинського»

за спеціальністю 035 Філологія.

Дисертацію виконано в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник – Тележкіна Олеся Олександрівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та славістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який містить нові науково обґрунтовані результати, отримані здобувачкою в процесі проведення досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 03 Гуманітарні науки. Дисертація виконана державною мовою, відповідно до вимог МОН, освітньо-наукової програми закладу, специфіки галузі знань та спеціальності. Дотримано усіх вимог пункту 6 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 5 наукових публікацій за темою дисертації, із них 3 статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України категорії «Б»; 2 публікації у збірниках матеріалів і тез конференцій.

Статті, у яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Хоміцький Н. Художньо-виражальні засоби лексико-синтаксичної природи у воєнній прозі Олександра Вільчинського (на матеріалі повісті «Останній герой»). *Вісник науки і освіти. Серія «Філологія»*. 2026. № 2(44). С. 1058–1067. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2\(44\)-1058-1067](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-2(44)-1058-1067)

2. Хоміцький Н. Синтаксична організація діалогічного мовлення персонажів у воєнній прозі Олександра Вільчинського. *Вісник науки і освіти. Серія «Філологія»*. 2026. № 3(45). С. 1464–1474. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-3\(45\)-1464-1474](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-3(45)-1464-1474)

3. Хоміцький Н. Вербалізація фронтового щодення: лексико-стилістичний аспект (на матеріалі роману Олександра Вільчинського «У степу під Авдіївкою»). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*. 2026. Вип. 65. С. 164–171. <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2026.65.19>

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Вільчинська Тетяна Пилипівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач української мови та славістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Без зауважень.

Костусяк Наталія Миколаївна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та лінгводидактики Волинського національного університету імені Лесі Українки, із зауваженнями:

1. Назарій Юрійович Хоміцький відповідно до загальноприйнятих норм у Вступі називає лінгвістів, дослідження яких різною мірою дотичні до теми дисертації (с. 16–17). Припускаємо, що наявність супровідних покликань на праці цих науковців забезпечило б більшу аргументованість анонсованим тезам.

2. У розділі 2 «Лексична парадигма воєнної прози Олександра Вільчинського: семантичний і функційно-стилістичний вияв» здобувач зосереджує увагу на низці загальнотеоретичних питань, розв'язання яких видається дещо відокремленим від прозових творів письменника й певною мірою виходить за береги проблематики, окресленої у назві цієї частини праці. Зокрема, ідеться про витлумачення в лінгвістичній літературі понять *військова лексика*, *військова термінологія*, *лексико-семантична група*, *лексико-семантичне поле*, *тематична група*, схарактеризовані науковцями етапи розвитку військової лексики, структуру лексико-семантичних полів (с. 45–54), інтерпретацію ролі ономастичних одиниць у літературних текстах, їхні параметричні ознаки та функції (с. 80–82). Імовірно, зазначений фрагмент доцільно було б подати в першому розділі дисертації.

3. Підрозділ 2.1.1 має назву «*Лексико-семантичне поле “Війна”*», проте, аналізуючи номінації, об'єднані тематикою війни, дисертант переважно послуговується терміном *концепт*. На нашу думку, доречно було б уніфікувати ці поняття, що посилює логічність сприйняття інформації. Принагідно просимо уточнити їхні дефініції в контексті пропонованого дослідження.

4. Аналізуючи різні комунікативні моделі речень, Назарій Юрійович акцентує увагу на поданій у формі прямої мови питально-спонукальній конструкції (с. 199). Цікаво дізнатися, чи траплялися в опрацьованих творах інші типи синтаксичних одиниць, які поєднують кілька модальних планів?

Піддубна Наталія Віталіївна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови імені проф. Л. А. Лисиченко Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, із зауваженнями:

1. На основі узагальнень опрацьованого теоретичного матеріалу дисертант визначає диференційні риси воєнної прози (с. 43) як об'єкта лінгвостилістичного аналізу. Проте ці положення були б більш переконливими, якби здобувач проілюстрував кожен із виділених ознак прикладами із досліджуваних творів.

2. У дисертації Назарій Хоміцький (підрозділ 2.2.1) наголошує на текстотвірній функції антропонімікону художніх творів, детально аналізує офіційні й неофіційні оніми, до яких уналежнює позивні, псевдоніми та псевдо. Як видається, варто було б прокоментувати, що саме автор роботи розуміє під цими термінами, чи диференціює він їх, чи, навпаки, сприймає як синонімічні.

3. Розглядаючи лексичні одиниці, що репрезентують наповнення тих чи тих лексико-семантичних полів, автор дисертації наводить відповідні ілюстрації функціонування лексем у тексті. Проте трапляються фрагменти, де лексеми названі, але підтвердження їх реалізації в тексті здобувач не навів, зокрема це стосується периферії лексико-семантичного поля «війна» (с. 59). Подання відповідних прикладів увиразнило б наведені твердження.

4. Дослідник часто послуговується лексемами, які вказують на частотність тих чи тих лексем або синтаксичних конструкцій (*у творі домінують, переважають, найбільш активно вживаються...* тощо). Як видається, для більш переконливого викладу аналізу художніх текстів логічним було б застосування статистичного методу. Це б посприяло більшому увиразненню висновків із роботи й посилило б аргументацію.

Вербовецька Оксана Степанівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та славістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, із зауваженнями:

1. Більш комплексне висвітлення всіх засобів формування образності й емоційної виразності у творах Олександра Вільчинського сприяло б повнішому й ціліснішому розкриттю особливостей авторського ідіостилю.

2. Висновки дисертаційного дослідження могли б бути ще переконливішими за умови ширшого використання елементів статистичного аналізу мовного матеріалу.

3. Певного пояснення потребує неоднаковий обсяг висновків до окремих розділів роботи, оскільки це дещо порушує структурну рівновагу дослідження.

Свистун Ніна Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та славістики Тернопільського

національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, із зауваженнями:

1. На нашу думку, у другому та третьому розділах доцільно було б ілюстративний матеріал, крім назви твору, супроводжувати сторінками, звідки він узятий, а також розширити презентаційний контекст, що сприяло б кращому розумінню аналізованих явищ.

2. Іноземних науковців бажано відтворювати українською мовою, не залишати чеською, польською, англійською та іншими мовами в контексті роботи. В оригіналі вони будуть записані у списку використаної літератури.

3. Дисертант робить висновок до пункту 2.1.1: Номінативне поле концепту «війна» в досліджуваних текстах вербалізоване передусім лексемою *війна*. На периферії ми простежили такі лексеми військової/воєнної тематики: *армія, батальйон, зброя* та ін. Віддаленими від ядра є слова *бліндаж, частина, передова, блокпост* та ін. Можливо, варто було б частково представити ці лексеми у контексті творів О. Вільчинського. Це б переконливо довело вживання цих лексем у відповідному контексті.

4. Робота виграла б ще більше, якби була доповнена графічними матеріалами, зокрема схемами, діаграмами чи графіками, які сприяли б кращому узагальненню та візуалізації отриманих результатів.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Назарію ХОМІЦЬКОМУ ступінь доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія. Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Тетяна ВІЛЬЧИНСЬКА